

PELIKANEN, NAAR SCHILDERIJ VAN MEJ. MARIE KELTING.

GROEP-TENTOONSTELLING STEDELIJK MUSEUM.

In het Stedelijk Museum was deze maand weer een Groep tentoongesteld.

Het werk van een groep, en wel van een groep dames. Echter, ook zóó omschreven wekt de benaming nog onjuiste voorstellingen op. Bij een „groep” denkt men aan een zekere saamhoorigheid, een zekere overeenstemming; waar het kunstenaars geldt, aan een zekere geestelijke of technische verwantschap. Daarvan nu is hier niets te vinden. De vier dames: A. Gildemeester, Marie Kelting, A. J. Baucke-Kleine en Georgine Schwartz zijn misschien dikke vriendinnen, en vormen (ik weet er waarlijk niets van) misschien in het dagelijksch leven een kransje, maar haar werken hebben niet genoeg met elkaar uitstaande, om het gezamenlijk exposeeren te verklaren. Daar dit evenwel ook niets geen kwaad kan, zal ik

niet verder op deze bijzaak doorgaan, na nog even te hebben opgemerkt dat een werkelijke groepstentoonstelling in een museum meer recht van bestaan zou hebben.

„Eenig beeldhouwwerk” van Georgine Schwartz, de uitdrukking zegt reeds, dat wij hier niet, als bij het door de andere dames geëxposeerde, iets als een overzicht krijgen. Het is ook onnoodig er meer van te zeggen dan dat het niet zeer belangrijk is.

Men zou kunnen beweren dat de portretten en figuurschilderingen van Mej. Gildemeester en de dieren van Mej. Kelting toch een eigenschap gemeen hebben. Ze zijn conscientieus, en geven blijk van studie; ze wekken noch geestdrift, noch ergernis. Misschien is dat laatste wel het geval met de schilderijen van Mevr. Baucke-Kleine. Deze zijn het werk van iemand met schildersdrift ongetwijfeld, en talent, doch zonder scholing en m.i. zonder veel smaak. Het is zeker merkwaardig schilderwerk; de bra-

voure in het aanpakken en het sterke gevoel voor lichtende kleur zijn aangeboren en verloochnen zich nergens, maar er is zekere gemakkelijke zelfvoldaanheid in de manier, waarmee deze groote en in velerlei zin toch gebrekkige stukken ons worden vertoond, die mij niet bevalt. Bij zoo weinig vermogen tot modelleeren (de koppen en figuren schijnen soms wel uitgeknipt) en zoo weinig vastheid van teekening, doen de overmoedige effecten aan als iets leegs; men zou eerder geneigd zijn de tekortkomingen te vergoelijken, als er maar gezocht was ze te boven te komen. Maar het is waar dat deze soort haastige en drieste schildering onvereenigbaar schijnt met pijnlijk zoeken en ploeteren. Ze is dan ook slechts ten volle genietbaar dáár, waar een doelbewust kunnen ze leidde. Ook aanduiden is teekenen, en zulke brutaal opgezette composities als de circus-scènes vallen uit elkaar en worden vlekkelig en morsig bij gebrek aan constructie.

Mej. Gildemeester's natuur is wel het andere uiterste. Haar manier is braaf en nauwgezet, en somtijds is door de groote toewijding iets ontstaan, zóó goed en lief, dat wij er even door worden vastgehouden. Zoo is er een vrouw met een kindje, waar de gewoonlijk stroeve schildering, o.a. in den blooten arm, tot iets levends is geworden, en de vele portretten van den ouden heer (vermoedelijk een predikant, en dit verklaart veel) zijn ongetwijfeld karakteristiek. Van dit werk is hier overigens te veel te zien; zóó, bij zooveel effen gelijksoortigheid, drukt ons meer dan noodig is, de sfeer van middelmatigheid die het geheel ten slotte ademt.

Eenigermate is dit ook het geval met de zeer vele dierteekeningen en geschilderde dierstudies van Mej. Kelting, maar hier is die veelheid toch beter te verdedigen, omdat al die verscheidenheid van dieren kijk geeft op verschillende zijden van den aanleg der kunstenaars.

Studieus zijn deze meest gekleurde teekeningen en schilderstudies ongetwijfeld, en indien zij meestal niet veel meer geven dan

uitvoerige notities van het dier, dan mogen wij bedenken dat zulke arbeid zijn hooge waarde kan bezitten. Dürer heeft hem niet versmaad en tegelijk met zijn groote composities heeft het nageslacht vol piëteit de studies van hazen en andere beesten bewaard, die uitvoerig genoeg zijn om in een leerboek voor natuurlijke historie als illustratie dienst te doen. Doch behalve uitvoerig zijn deze notities van den Meester, levend, in alle zenuwen levend; en dit is het wat voor de kunstwaarde beslissend is.

Onder de teekeningen, aan den directeur van Artis aangeboden, waren er stellig van beroemder hand, die van minder waarneming en minder geest getuigden dan het beste, wat Mej. Kelting hier te zien geeft. Er zijn zeer aardige onder haar schetsen, zij maakt zich niet gemakkelijk van de zaak af — teekeningen naar sommige op zichzelf grappige en mooie dieren doen het zoo gauw — en wordt toch in haar portretteeren niet doodsch. De meeste studies zien er smakelijk uit. Toch, als het er op aan gaat komen iets van het élatante, warme, trillende te geven — de veeren van zwemmende eenden, bijvoorbeeld, — blijft zij verre bij de natuur ten achter. Ook de Dysselhof-achtige vischgroepen (ik denk dat zij Dysselhof daarin wel navolgt) zijn te dof; over het geheel mist de factuur pittigheid en warmte. Bekijkt men de teekeningen die het meest schetsmatig zijn gebleven, dan blijkt alweer dat deze kunstenaars, als zoo-velen, bij uitvoeriger en completer werk wel eens den frisschen kijk op het onderwerp verliest. Ik denk dat dit overzicht van haar eigen werk misschien voor haar zelf het leerzaamst is, en dat zij er aanleiding in zal zien, koortsachtiger, nerveuzer, vlugger tastend te gaan werken, meer te noteeren uit het geheugen, zich niet meer zoo blind te staren op het model, minder te werken naar de natuur en meer geïnspireerd door de natuur. Er is iets beters voor haar weggelegd dan een goede aanteekening wegens naarstigheit.

C. V.